

Štev. 11. Leto 3.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnštvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽJ

Tožba glede gospodarske poslovalnice

V naši tožbi glede premoženja gospodarske poslovalnice je izdala prva instanca razsodbo, s katero se je postopanje proti toženi gospodarski poslovalnici izreklo za nično in se je tožba zavrnila. Proti vsem ostalim tožencem, izvzemši Franc Planinšek-a, se zavrača tožbeni zahtevki. To razsodbo je sodnik motiviral s sledečimi razlogi:

Razlogi.

1. Predvsem se pripomni, da toži tožnik G. p. kot se razvidi iz njegovih naredb (7) kot **juridično osebo** in ne morda **kakega drugega lastnika** te poslovalnice pod tem njegovim firmiskim imenom.

Zato je pretresti tozadevno le vprašanje, je-li pristojni G. p. svojstvo **juridične osebe** ali sploh **samostojna pravna sposobnost**.

Po mnenju sodišča je to vprašanje **zanikati**.

Med strankama ni spora o tem, da se **merodajna** za značaj in poslovanje G. p. še vedno **določila** za **živilska skladišča**, ki ji je izdala **južna železnica**.

Po teh določilih pa so **življenska skladišča** le **oddelek** generalne direkcije (čl. 2) in **toraj** ne **samostojne pravne osebe**.

Cetudi je pravzaprav s tem med strankama vprašanje že rešeno, se vendar povdari, da tudi pri nadaljnjem razmotrivanju položaja sodišče ne najde dejstva lastnika (južne železnice, oz. erarja) ali oblasti, ki bi povzročilo, da je ta institucija prvotno lastnina drugega dobila **samostojno pravno osebnost**.

Cerprav ta institucija ni bila ustanovljena in ni poslovala v cilju dobička, vendar se je vsebina njenega poslovanja izčrpala na **gospodarskem polju**, poslovala je kot **trgovec**.

Zato je v prvi vrsti **zreizkusiti**, da-li jo je **moč** podrediti kakoli **trgovski združbi**, ki ima značaj **pravne osebnosti**, ali vsaj **pravne sposobnosti**.

Za take **združbe** so po **trgovskem pravu** določena točna pravila. Vendar sodišče ne najde v **navedbah strank podatkov**, da bi moglo G. p. podrediti katerikoli **teh združb**, pri čemur se pripominja, da G. p. **nesporno** niti **registrirana** ni bila.

Preizkusiti je nadalje, da-li je postala G. p. **morda** le **pravna oseba** po predpisih o. d. z. in **političnih zakonov** zlasti kot **ustanova** ali **zavod**. Tozadevno se pripominja v prvi vrsti, da **brez** **statuta** **juridična oseba** ne **more** **obstajati**.

Takega **statuta**, ki bi določal G. P. svojstvo **juridične osebe**, pa ni.

Zanikati je pa tudi vprašanje, da-li je **morda** premoženje in organizacija G. p. **mogla** po neki **trdni** **navadi** **pravno osamosvojitvi** in to **zlasti** na **podlagi** **sledečih** **uvaževanj**:

Po prvotnih **pravilih** je bila G. p. **lastnina** in **del** **južne železnice**, česar posledica je to, da je ta z vsem svojim premoženjem **jamčila** za njene **obveznosti**. Če naj se to **jamstveno** **razmereje** **napram** **upnikom** **spremeni** in z **osamosvojitvijo** G. p. **očitno** **zmanjša**, bi bilo zato **potrebno** **jasnega**, **celo** **iz** **resnega** **javnega** in **zakonit** **dopustnega** **dejstva**, iz katerega bi sledilo, da se **dosedanji** **lastnik** **tega** **jamstva** **oprosti**. Seveda se to pri **današnjem** **položaju**, ko je G. p. **visoko** **aktivna**, ne čuti tako **ostro**, kakor bi se **potreba** **take** **forme** **osamosvojitve** v **vsej** **ostri** **pokazala**, če bi institucija bila **pasivna**.

Razmotrivana **dejstva** **pa** **ne** **pokažejo** **take** **jasne** in **javne** **preosnovne**,

zato je **dosedanji** **lastnik** **tega** **podjetja** **še** **vedno** **nosilec** **jamstva**, zato pa tudi **opravičeni** **lastnik** **premoženja** G. p.

Ta pa je, kot že rečeno, bila prvotno lastnina **južne železnice** in **potem**, **kot** **kasneje** **izvajano**,

prešla v **lastnino** **države**.

Tožeča **stranka** v **prvi** **vrsti** **utemeljuje** **pravno** **sposobnost** in **samostojnost** G. p. **nekako** **tako**, da je **država** in **prevzela** **od** **južne železnice** v **svojo** **upravo**, ampak jo **puščala** **samosvoje** **naprej** **poslovati**, da je nato G. p. **vrnila** **državi** **od** **južne železnice** **ji** **dani** **obratni** **kapital** in **inventarno** **vrednost**, tako da vse premoženje G. p. **sedaj** **obstoji** **samo** **iz** **čistega** **dobička**, ki bi se **pravzaprav** **moral** **razdeliti** **med** **konzumente**, zato da je G. p. **last** **konzumentov** in **samosvoja** **pravna** **oseba**.

Cetudi ne bi **država** **prevzela** G. p. **od** **južne železnice**, se s tem ta še **nikakor** **ni** **pravno** **osamosvojila**.

Vendar **sodišče** **smatra**, da je **država** **od** **južne železnice** G. p. **prevzela**, **zlasti** **s** **tem**, **ko** **jo** **je** **začela** **ona** **upravljati**. Kajti iz **navedb** **obeh** **strank** **sledi**, da je **upravo** G.

p. **vodil** **komite** za **ishrano**, **obstoječ** **iz** **sami** **državnih** **uradnikov** in **osnovan** **nesporno** **na** **podlagi** **osnutka** **spremembe** **pravil**, v tem **namenu** in **pod** **temi** **pogoji** **kot** **je** **osnutek** **določal**, ta pa je **izrecno** **določal**, da so **živilska** **skladišča** **direkcijske** **naprave** in **ne** **samostojna**, iz česar po **mnenju** **sodišča** **sledi**, da je **taka** **uprava** — in **taka** **še** **danes** **obstoji** —

nastopala v **imenu** **države** in **ne** v **imenu** G. p. **kot** **samostojne** **osebe**.

Cerprav **obstoji** **sedaj** **imovina** G. p. **le** **iz** **čistega** **dobička** **poslovanja** G. p. **to** **dejstvo** **samo** **ne** **zadostuje**, da **bi** **se** **nosilec** **lastnine** **še** **samo** **s tem** **spremenil**. Organi G. p. **so** **prodajali** **blago**, **lastnino** **drugega**, **južne železnice** in **zanj** **kasirali** **denar** in **zato** **je** **tudi** **čisti** **dobiček** **mogel** **postati** **lastnina** **le** **tega** **lastnika**, ko **ni** **zatrjevano**, **niti** **drugeče** **razvidno** **dejstvo**, **ki**

bi **na** **zunaj** **kazalo** **voljo** **organov**, da **poslujejo** in **pridobivajo** **lastnino** in **imenu** **drugega** **kot** **dosedanjega** **lastnika**.

Isti **razlogi** **veljajo** **tudi** za **premotrivanje** **nesporednega** **dejstva**, da je **gospodarska** **poslovalnica** **državi** **vrnila** **obratni** **kapital** in **plačala** **inventar**. Ne **vzrok** in **ustanovitveni** **akt** **samostojne** **osebnosti** je **moglo** **to** **dejstvo** **biti**, temveč **more** **biti** **le** **posledica** **osamosvojitve**, **more** **pa** **biti** **tudi** **le** **računska** **operacija** **med** **posameznimi** **računskimi** **mesti** **istega** **lastnika** — **države**.

Prav **isto** **velja** za **ostala** **dejstva**, ki **jih** **tozadevno** **navaja** **tožeča** **stranka**, **namreč** **da** **je** G. p. **plačevala** **davke**, **so** **bili** **njeni** **uradniki** **zavarovani** **pri** **OUZD** in **ministrstvo** **zabračaja** **ni** **priznavalo** **svojstva** **državnih** **nameščencev**, je **to** **ministrstvo** **samo** **priznavalo** G. p. za **posebno** **od** **države** **ločeno** **institucijo**, je G. p. **posojevala** **državi** **denar**.

Tozadevno **se** **še** **pripomni**, da **so** **tudi** **državni** **organi** **ob** **bistvu** **te** **institucije** **bili** **lahko** **v** **zmoti**, z **nobenem** **zatrjevanjem** **dejstvu** **pa** **ni** **videči** **ustanovnega** **akta**, **ravno** **v** **cilju** **ustanovitve** **izdanege**, s katerim **bi** **se** G. p. **pravno** **osamosvojila**.

Zato G. p. **kot** **samostojni** **pravni** **osebi** **ni** **priznavati** **pravne** **sposobnosti** in **je** **bilo** **izreči** **kot** **zgoraj**.

2. **Le** **pravna** **obveza** **tožencev** **napram** **tožniku** **bi** **mogla** **dati** **njemu** **pravico**, da **od** **njih** **zahteva** **dajatev**, **namreč** **opustitev** **likvidacije**.

Tozadevno **tožnik** **zatrjuje** **le** **to**, da **je** **stalni** **odjemalec** G. p. in **mu** **zato** **pri** **stojti** **sorazmerni** **del** **imovine** G. p. **kot** **solastnina**, **ter** **bi** **bil** **pomotno** **oškodovan**, če **se** **likvidacija** **izvrši**.

Vendar **kršenje** **gospodarskih** **interesov** **samo** **po** **sebi** **ne** **more** **utemeljiti** **pravice**, **da** **zahteva** **opustitev** **likvidacije**, **niti** **mu** **dejstev**, da **je** **odjemalec** G. p., **niti** **po** **zakonu**, **niti** **po** **nesporno** **veljavnih** **pravilih** za **živilska** **skladišča** **ne** **daje** **pravice** **družabnika** **ali** **sploh** **kakorkoli** **do** **solastnine** **imovine** G. p., **pri** **čemur** **se** **pripomni**, da **glasom** **čl. 27** **cit. pravil** **odjemalcem** **ne** **pri** **stojijo** **nikaka** **pravica**, da **vplivajo** **na** **sklenitev** **likvidacije**, **na** **drugi** **strani** **pa** **z** **ozirom** **na** **prejšnja** **izvajanja** **sodišče** **smatra**, da **upravljaja** G. p. **država**.

Glede **zatrjevane** **solastnine** in **imovini** **se** **sodišče** **sklicuje** **na** **prejšnja** **izvajanja** **pri** **razmotrivanju** **pravne** **osebnosti** G. p. in **se** **le** **še** **pripomni**, da **bi** **tožniku** **po** **njegovih** **izvajanjih** **le** **morda** **kake** **obligatorične** **pravice** **do** **tega** **premoženja**, **nikakor** **pa** **ne** **solastnina**.

Tožnik **sam** **priznava** G. p. **svojstvo** **juridične** **osebe**; **pri** **tem** **položaju** **pa** **že** **iz** **tega** **razloga** **ne** **more** **v** **isti** **sapi** **zase** **reklamirati** **solastnine**, **ker** **lastnina** **juridične** **osebe** **ne** **more** **obenem** **biti** **solastnina** **članov**. Zato **njegov** **zahtev** **pod** **b)**, **ne** **glede** **na** **to**, da-li **ima** **pri** **tem** **položaju** **tožnik** **kak** **upravičen** **interes** **na** **tej** **ugotovitvi**, **v** **stvari** **sami** **ni** **upravičen**.

Pri **tem** **položaju**, **ko** **tožnik** **ne** **more** **preprečiti** **likvidacije** **ter** **mu** **ne** **gre** **solastnina** **na** **tej** **imovini**,

odpade **zanj** **vsak** **pravni** **interes**

v **smeri** **kot** **ga** **on** **zatrjuje** **za** **ugotovitev** **da-li** **je** **imovina** G. p. **last** **države** **ali** **ne**. **Že** **zato** **je** **bilo** **njegov** **zahtev** **pod** **a)** **zavrnilo**.

Vendar **sodišče** **tudi** **v** **stvari** **sami** **smatra**, da **je** G. p. **imovina** **last** **države**, in **sicer** **z** **ozirom** **na** **prejšnja** **izvajanja** in **glede** **prevzema** **od** **južne železnice** z **ozirom** **na** **člene** **10** **odst. 3** (argumentum a contrariis) **čl. 12, 25** **rimskega** **pakta**, **1.**, **2.** **pravil** **za** **življenska** **skladišča** in **ugotavlja** **dejstvo**, **da** **imovina** G. p. **ni** **privatna**, **ampak** **obratna** **imovina** **južne železnice**,

primerjajoč **čl. 51** **konc. listine** **za** **južno železnico** **cit. pri** **A. Michel**.

3. **Izrek** **o** **stroških** **temelji** **na** **§ 41** **cpr.** **Pripomni** **se** **še** **to-le**: **Konstrukcija** G. p. **kot** **juridične** **osebe**, **ki** **bi** **njej** **in** **ne** **državi** **pripadalo** **premoženje**, **bi** **bila** **ne** **sa-**

mo **prisiljena**, **ampak** **bi** **po** **tej** **konstrukciji** **tožnik** **za** **cilje**, **za** **kateri** **mu** **gre** — **predvsem** **preprečitev** **likvidacije** — **komaj** **prišel** **do** **zanj** **v** **tem** **pogledu** **ugodnejših** **rezultatov**.

Institucija **bi** **sicer** **res** **služila** **v** **prid** **odjemalcev**, **toda** **samo** **radi** **tega** **bi** **odjemalcem** **ne** **mogel** **priznati** (civilnopravni)

vpliv **na** **upravo** in **nadaljni** **obstoj** **te** **institucije**, **drugeče** **pa** **ni** **najti** **niti** **nastavkov** **kakih** **tozadevnih** **statutarnih** **določil**.

4. **Sodba** **temelji** **na** **priznanju** in **taksnem** **zakonu**.

Proti **tej** **razsodbi** **smo** **vložili** **pri** **ziv** **na** **drugo** **instanco**.

Zar je to borba za železničare?

»Udruženje jugoslavenskih nacionalnih železničara in brodarov.

Zagreb 10. maja 1928.

Vrlo poštovani gospodine!

Slobodni **smo** **v** **prigibu** **poslati** **Vam** **okružnico**, **koju** **smo** **izdali** **našim** **podružnicama** **i** **članovima** **sa** **uputama** **za** **biranje** **radniških** **povjerenika**.

Umoljavamo **Vas** **kao** **simpatizera** **Udruženja**, **da** **tim** **izborima** **posvetite** **Vašu** **cijenjenu** **pažnju** **kako** **bi** **se** **ti** **izbori** **što** **pravilnije** **sproveli** **i** **kako** **bi** **došli** **na** **taj** **način** **do** **jedne** **ustanove**, **koja** **će** **u** **mного** **čemu** **olakšati** **Vaša** **i** **naša** **nastojanja** **oko** **što** **veće** **i** **ljepše** **harmonije** **i** **skladne** **saradnje** **između** **Uprave** **i** **namještenika** **naše** **saobraćajne** **institucije**.

Poznavajući **Vas** **kao** **odličnog** **podbornika** **socialne** **pravde** **uvjereni** **smo**, **da** **ćete** **založiti** **sav** **svoj** **upliv** **za** **čim** **pravilnije** **i** **svrsishodnije** **provođenje** **izbora**.

Primite **i** **ovom** **prilikom** **vrlo** **poštovani** **gospodine** **uvjerenje** **o** **našem** **doličnom** **poštovanju**.

Ovakav **dopis** **uputilo** **je** **nacionalno** **železničarsko** **udruženje** **iz** **Zagreba** **svima** **šefovima** **stanica**, **nadzireteljima** **pruga**, **šefovima** **ložionica** **itd.** **povodom** **njihove** **akcije** **oko** **»izbora«** **radniških** **povjerenika**. **Mislimo**, **da** **je** **sadržaj** **dopisa** **dostatan** **i** **da** **on** **najbolje** **dokazuje**, **kako** **žuta** **narodna** **železničarska** **organizacija** **nije** **nikakva** **organizacija**, **koja** **bi** **ma** **i** **jednu** **stvar** **radila** **u** **korist** **železničara**, **već** **sve** **protiv** **njih**. **Zato** **nećemo** **zadrževati** **se** **na** **duljem** **komentaru** **tom** **dopisu** **i** **vjerujemo**, **da** **su** **železničari** **dovoljno** **izobraženi** **i** **da** **će** **sa** **lahkoćom** **uvidjeti**, **da** **se** **takvim** **radom** **njihove** **najvažnije** **tekovine** **izdajnički** **upropašćuju**. **Jer** **što** **znači** **dati** **šefovima**, **da** **oni** **biraju** **povjerenike**, **koji** **će** **železničke** **radnike** **pred** **njima** **braniti**? **Zar** **to** **nije** **isto**, **što** **i** **dati** **vuku**, **da** **ti** **čuva** **ovce**? **On** **će** **ih** **prvom** **prilikom** **požderati**, **pa** **tako** **će** **se** **dogoditi** **i** **sa** **onim** **povjerenicima**, **koje** **će** **si** **šefovi** **sami** **izabrati**.

Ovim **svojim** **postupkom** — **izdavanjem** **radniških** **povjerenika** **u** **ruke** **šefova**

Gospod Železnik za knjigovodstvena dela, seje itd. letno Din 26.000.

Gospod Negro in Kiovsy pa približno letno Din 15.000.

Upravni odborniki v najnižji funkciji pa spravijo skupaj kakih Din 6000 letno, če se udeležijo vseh sej.

Navedli smo te številke za to, da ne bo na posameznikih v Novem mestu ostal madež, da so hoteli škodovati zadrugi in so za nalašč govorili o velikih funkcijskih dokladah in bilančnih nagradah.

Tudi mi dobro vemo, da je v vseh takih podjetjih običaj, da se nagrade dele. Z ozirom na težak gmotni položaj pa v katerem se danes delavstvo na železnicah nahaja, ki mora preživljati sebe in včasih mnogoštevilno družino z borimi 600 do 1000 Din, ki jih zaslužijo s trudopolnim delom in z ozirom na grozno usodo, ki čaka one stare delavce bivše državne

železnice, ki so po 30 in več službenih letih izmognani vrženi na cesto brez vsake pare pokojnine, bi bilo želeži, da nabavljajka zadruga štedi pri teh upravnih izdatkih. Smo za to, da se delo ob privatnem času plača, naj se da koncem leta bilančna nagrada, kot se je dala letno in naj bo s tem nagrajeno čezurno delo posameznih odbornikov. V delavskih institucijah se vrše seje brezplačno, v nabavljajki zadrugi pa se plačajo po Din 30, kar znaša za 52 sej in 9 odbornikov letno Din 14.000 brez nadzorstva. Ta znesek se da brez vsega prihraniti. Prihraniti se mora dati tudi večji del funkcijskih doklad, ki znašajo letno skoro Din 100.000.

Mislimo, da bi bilo ustreženo prav vsem članom nabavljajke zadruga, ako bi se ta znesek votiral za najbednejše med bednimi in hirajočimi miloščinariji bivše državne in južne železnice.

Progovnim delavcem k volitvam zaupnikov.

Prvi del volitev delavskih zaupnikov je za nami. Delavstvo je izrazilo svoje zaupanje delu saveza in obsodilo zvezarje, kateri hočejo sedaj vsaj uboge progovne delavce pripraviti do tega, da bi jih volili. A tudi tu delajo račun brez krčmarja. Krvavordeči letaki naj jim pomagajo, pri prog. sekciji Ljuljana so se, dasi so vložili listo kot drugi, polastili rdečih glasovnic, na kandidatski listi se bleste imena nekaterih odpadnikov od saveza. Progovni mojstri delajo po nekod mrzlično, a vsi njih napor ne bodo mogli dosti uplivati na končne rezultate. Kjer obstoja savez železničarjev v naši državi, tam so izvoljeni v ogromni večini le zavedni sodruzi za zaupnike. Tam seveda, kjer naj vodijo volitve gospodje načelniki (glej tozadeven hrvaški članek) tam kjer se hoče dosežiti plodonosno in sporazumno delo z upravo, si bodo zvezarji še obdržali par po imenu zaupnikov. Delavnice in kurilnice so z absolutno večino izvolile za zaupnike le člane razrednih organizacij in sedaj je tudi na progovnih delavcih, da se ne puste zapeljati od vabljenih plakatov zvezarjev, kjer govore o težkih bojih za zaupnike in zvezarskih uspehih. Preveč dobro poznate to delo, preveč udarcev je že padlo po Vas.

Profesijonisti in delavci! Skoro povsod bode imeli izbirati med dvema listama, to je med listo Vaše razredno bojne organizacije, na kateri so Vaši najboljši sodruzi in med listo, ki so jo postavili zvezarji in njih zavezniki.

Ne bo težka izbira delavcu, ki si bo hotel izbrati za zaupnike može, ki ga bodo res zastopali, ščitili in branili pred poslodavcem, ki bodo ener-

gično nastopili proti sistemu drakoničnih kazni in redukcij.

Sodruzi, delavci! Te volitve naj bodo istočasno protest proti nasilnemu odpuščanju naših vodilnih sodrugov iz službe, Sleherni delavec, ki obsoja odpust sodrugov Stanka, Ogrina, Krajnika in še 10 nedolžnih delavcev iz kurilnice Maribor, bo glasoval za listo Saveza železničarjev Jugoslavije.

Volitve so strogo tajne ter mora biti povsod na razpolago lokal, kjer boš lahko izpolnil glasovalno kuverto, ne da bi te kdo videl. Štetje glasov se bo vršilo le pri glavnem volilnem odboru, zato ne bo mogel noben progovni mojster vedeti, koliko njegovih ljudi je volilo našo listo.

Kako bode volil? Vsak delavec dobi v roke glasovalno kuverto in dve glasovnici (ako sta dve listi) ter gre v sobo, ki je za volitve določena in tam dene našo glasovnico v kuverto in jo zapre, drugo glasovnico pa vrže proč oziroma uniči. Nato pride ven in odda kuverto komisiji, ki jo takoj vrže med ostale kuverte.

Sodruzi! Volitev se morate obvezno udeležiti vsi!

Z oddajo naše glasovnice se izjavite za boj:

proti redukciji delavstva in delavskih plač,

proti šikaniranju in kaznovanju, proti ukinjenju že pridobljenih pravic,

za osemurni delavnik, za bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje,

za boljše obdočnost svojo in svoje družine,

za razredno jedinstvo železničarjev in delavskega razreda.

osoblje nalazi u naročito teškom položaju: s jedne strane opasnost od prehlada i oboljenja radi nedovoljnog odijela, a s druge strane ogrešenje o propise radi nepotpunog i neurednog odijevanja.

Tim povodom vlakopratno osoblje ovu Direkciju moli:

1. Da se prva i redovita pomoć isplati (pomoć za nabavu službenog odijela) svim službenicima, koji su primali sukneno odijelo po ranijim propisima — ali neredovito — t. j. nisu ga primali u određenom roku nego su čekali po jednu i više godina, dok je dobio koji komad odjevnog predmeta, a koji je opet nosio daleko preko predviđenog roka. Iza Ujedinjenja prvo odijelo podijeljeno je tek u god. 1922, pa iako je bio rok nošenja jedna godina, drugo odijelo primio je tek god. 1924 i više ništa. Kabanicu se na pr. primalo 1922. — rok nošenja 3 god. — a više se je uopće nije primilo.

2. Da se i svim ostalim službenicima, koji su primili ljetnje odijelo, doznači razlika između vrednosti odijela i redovite pomoći, kao što će se to učiniti prema rasp. br. 6674-b-1928.

3. Da se činovnicima, koji su primili ljetnje odijelo uz polu cijene a još nisu primili dio redovne pomoći, redovna pomoć is-

plati. Isto tako da se isplati pomoć za nabavku službenog odijela dnevničarima kočničarima, jer vrše službu regulisanog osoblja.

Konferenca vlakopratnog osoblja u Zagrebu.

Na osnovu zaključka skupštine vlakopratnog osoblja od 7. maja o. g., koja je održana u Zagrebu, saziva se za 17. juna Oblasna Konferencija vlakopratnog i staničnog osoblja za cijelu teritoriju zagrebačke železničke Direkcije u Zagreb. Konferencija će se održavati u prostoriji Radničke Komore, zgrada Središnjeg Ureda za osiguranje radnika, produljena Haulikova ul., a početak će radom točno u 9 sati prije podne. Konferencija će raspraviti slijedeći dnevni red:

1. Otvaranje Konferencije i izvještaj o dosadanjem radu.

2. Zahtjevi za izmjenu Zakona o saobraćajnom osoblju.

3. Zahtjevi za povećanje sporednih prinaldežnosti.

4. Izbor novog oblasnog odbora.

5. Razno.

Najmanje po jednog delegata slati će na ovu konferenciju sve mjesne sekcije vlakopratnog osoblja, a gdje su uz vlakopratnice organizovani i stanični namještenici, po jednog delegata izaslati će i oni. Nadalje po jednog delegata izaslati će vlakopratno osoblje pojedinih stanica bez obzira na to, da li je formirano u sekciji, a pripustiti će se i po jedan delegat osoblja onih stanica, koje nije još nikakao organizovano. Trošak za delegate snositi će odnosne podružnice, odnosno osoblje samo gdje podružnica nema.

Pozivaju se vlakopratnici i stanični namještenici i sviju stanica oblasti zagrebačke Direkcije, da svoje delegate na ovu važnu konferenciju neizostavno pošalju.

Split.

Godinama i godinama postojala je ovdje žuta narodna železničarska organizacija, ali se za nju nije znalo po ničem drugom do li po tome, što se je od železničara za tu organizaciju nasilno uzetala članarina. Nekog drugog rada ta organizacija nije pokazala, a najmanje pak nešto u korist železničara. Nama su se smanjivale plate, reduciralo se namještenike, produljivalo se radno vrijeme, nije nam se dalo zagarantovano odijelo, globilo nas se i šikaniralo na najgori način, ali narodna organizacija ni prstom nije mrdnula u našu korist. Šta više, šikanirali i globili su naš upravo oni, koji istovremeno vrše i važnije funkcije u toj narodnoj organizaciji. Razumije se, da je to jednom moralo da se izmijeni i da su železničari naišli na to, da im ovakva organizacija ne vredi i da od nje nemaju ništa za očekivati. To je dalo i jednu opću pobudu, da se železničari svih dalmatinskih pruga, u težnji za obranu sebe od prevelikog zla, organizuju u redove jedino stvarne železničarske organizacije, u redove ujedinjenog saveza. I na tome se počelo raditi i postignut je zamjeran uspjeh. Železničari su kao jedan složni za pristup u redove saveza.

Ali sad dolazi nešto neočekivanog. Žuta organizacija, mjesto da se potpuno povuče rupu i ne prijeđe železničarima slobodno opredjeljivanje, ona se zmijški izvlači iz skrovišta i sikće na one, koji neće snjome. Najprije počelo se to činiti zaplašivanjem, kakao je savez komunistički i anti-državni, a sad se nastavio sa obećanjima, kako će narodna organizacija ipak nešto »raditi« i isposlovati. Oni nam poručuju, da radi nerada organizacije ne treba da idemo u drugu organizaciju, već da radimo u ovoj — žutoj — jer to je svejedno.

Medjutim, svi mi znamo, da to naliči samo na onu liju, koja je laskala kokotu i kad ga je primamila, zao-krenula mu je vratom. Šta nama vredi raditi nešto u žutoj organizaciji, kad tu organizaciju imaju u svojim rukama upravo ona gospoda, koja nam po svojoj službenoj dužnosti kroje sudbinu. Upravo vodje te žute organizacije izradili su nam loš Zakon o saobraćajnom osoblju, pa Pravilnik o radnicima, pa o sporednim prinaldežnostima, odijelu itd. Zar ti ljudi

nebi, da imaju i malo osjećaja za železničare, i u službenoj dužnosti radili za dobro železničara, kad već o tome govore kao prestavnici žute organizacije. Ne, oni su tamo zakleti neprijatelji železničara, pa kad su tamo takvi, kakvi mogu biti u organizaciji? Ništa bolji! Stoga im poručujemo: Pustite nas na miru i ne činite nam zapreke u našem radu! Ne sprečavajte nam rad za dobro sviju železničara!

Jasenovac.

Mi smo održali dva sastanka: 13. i 20. maja. Na prvom smo izvijestili o Oblasnoj Konferenciji održanoj 22. aprila u Zagrebu, a na drugom raspravili smo naše prilike općenito. Najvažniji dio posvetili smo predstojećim izborima radničkih povjerenika. O značaju radničkih povjerenika govorio je drug Brlić iz Zagreba, u čijem prisustvu izvršen je i izbor izbornog odbora, u koji su ušli Jakov Šimičić, Fabijan Dragić i Djuro Balić. Kao nosioc naše liste u izborima određen je drug Petar Šimičić, drug koji je sa potrebama železničara dobro upoznat i koji je već opetovano dokazao svoju ljubav za radnike.

Sastanak je podvrgao oštroj kritici postupak sa radnicima, koje se opet šikanira besplatnim dopustima, jer da za isplatu plata »nema kredita«. Ali to slanje na dopuste vrši se sasama nepravedno, jer se šalju na dopust najviše stariji i zarade potrebni radnici. Do izražaja došlo je i neraspoloženje radi šikaniranja radnika sa zadržavanjem legitimacija, koje su im zagarantovane i ne dobivaju ih samo s razloga, što se gospodi neće da to urede. Ali zato kad mi radnici nešto sgrešimo, tada su ta gospoda i te kako brza u kažnjavanju. Sastanak je zaključen u općem raspoloženju za još jači rad na dizanju organizacije, jer nam samo jaka organizacija osigurava pravednost i bolji život.

Brod.

Najviše krivicom nekih naših drugova, koji u radu na organizaciji nisu pokazali izdržljivosti ili su pak taj rad shvatili sasama pogrešno, počinju se u Brodu opet osiljavati žuti. Opet je omogućeno žutima da dolaze među nas i sole nam pamet sa svojim »zahtjevima«, »borbom« itd. Tako su u martu održavali svoju godišnju skupštinu, koja nije uopće bila posječena, a neki zagrebački delegati drobili su o radu za železničare, e nebi li opet povratili razišlu se vojsku pod svoju komandu.

Žuti su već mnogo puta jasno pokazali, da su ništa i da ne rade ništa. To, medjutim, i svi naši železničari znaju. Ali medju nama ima i naivnih ljudi, koji su spremni vjerovati: »Pa vrag ipak nije tako crn« i opet im priči. Mislimo, da je bijede i zla već dosta i da treba poduzeti korake, da se im uzroci odstrane. A njih će se najbolje odstraniti živim radom za naš savez i sprečavanjem, da nas žuti opet zarobe u svoje pandže. Zato neka drugovi, funkcioneri ove podružnice, podju na živi rad, jer samo u takom radu leži uspjeh.

Sa pozdravom R. D.

Ниш.

Ради недобијања допушта и карте за брзи воз нисмо дошли на време изаслати нашег делегата за Обласну Конференцу. Међутим, из записника конференце видљиво је, да је конференца у главном обухватила сва питања, која су за жељезничаре од важности, па присуство нашег делегата неби на закључцима ништа мијењало. Инаће се слажемо са свима донешеним закључцима и радити ћемо живо на томе, да их спроведемо у живот.

Има изгледа, да ће се и овје провести изборе радничких повореника. Управа радионице омета то где само може, али је вецина радника за поворенике па ће и до њихових избора валда доћи. Да ли ћемо и ми у изборима судјеловати или не, то још незнам сигурно, ну свакако радити ћемо на томе, да спријечимо макиначије жутих и управе и да припомогнемо избор у истину радничких повореника.

Инаће влада код нас биједа и сиромаштво, са радницима се поступа

Vijesti Oblasnog Sekretarijata Zagreb.

Zagreb.

Iz Sekcije vlakopratnog osoblja.

Kao što je u zadnjem broju već izvijesteno, zagrebačko vlakopratno osoblje održalo je 7. maja brojno posjećen sastanak i na njem je raspravilo pitanje službenog odijela. Povodom ovog sastanka upućena je slijedeća prestavka na oblasnu Direkciju u Zagrebu:

Na svojem brojno posjećenom sastanku održanom 7. maja 1928. u Zagrebu, na kojem je opširno pretresen odgovor Direkcije-Zagreb br. 10758-B-1928. od 7. marta 1928. u predmetu raspodjelbe odijela kao i samo pitanje odijela, vlakopratno osoblje

Konstatuje:

1. Sa primljenim ljetnim odijelom udovoljeno je potrebi osoblja samo u minimalnoj mjeri, jer se ljetnja odijela nemogu nositi zimi i u doba kiša i hladnoće. Sa kapama i čizmama, koje ali nije dobilo svo osoblje, isto nije mnogo pomoženo.

2. Ma kakav zaostatak na odijelu osoblje nije dobilo, niti je dobilo nabavnu ili redovnu novčanu pomoć.

3. Da se uslijed nedobijanja odijela kao i uslijed nemogućnosti nabavke, iz vlastitih sredstava svo

kao sa robljem, a u njihovu zaštitu nitko se ne diže. Ni je ni fuđo, jer naši radnici su u većini radikali ili demokrati a ponešto i »levičari«, pa tko će se onda brinuti za njih? Kad se sami ne brinu još mañe će tko drugi! M. X.

Daljni istupi iz nacionalne organizacije.

Istupanja iz žute narodne željezničarske organizacije sve su brojnija. U mjesecu maju najavili su svoj istup sljedeći članovi:

Matija Badanjak, Ivo Kolić, Ivan Vidošević, Blaž Cukušić, Franjo Vidošević, Cukušić Ante, Vrdoljak

Osemurni delovni čas in turnusi.

Osemurni delovni čas je najvažnije merilo za ureditev dela, izrabo fizične in duševne sile delavca, ako le ima delavec svojemu delu primerno življensko eksistenco, da si je zmožen nadomestiti izrabljeno delovno moč.

Osemurni delovni čas se popolnoma upošteva na **direkciji** (kjer delajo dnevno 6 in pol ur), v administrativni službi izven direkcije ter deloma v delavnicah in kurilnicah. Kruto pa se ga krši v sekcijah.

Eksekutivno osebje pa, ki je izmed gori navedenega osebja najbolj izpostavljeno vsem vremenskim in drugim neprikljam, opravlja najodgovornejšo in najgršo službo v železniški stroki, je vedno z eno nogo v zaporu, z drugo v grobu, ne pozna že od časa prevzema bivše južne železnice v državno upravo nikakega osemurnega delovnega časa.

Vlakospremno in strojno osebje prebavi dve tretjini svojega časa v službi izven domovne postaje. V prenočevalnicah, ki še vedno niso urejene, si nabere navedeno osebje proti raznovrstnega mrčesa in povzročja vsled brezbriznosti železniške uprave za zdravstvo odgovarjajoča prenočišča neizogiben prepri v družinskem življenju.

Nikdo, ki ne okusi sam, ne ve in ne zna ceniti, kaj se pravi počivati po naporni nočni službi, čeravno v skromni, pa v čisti svoji postelji.

Današnji turnusi vlakospremne in strojne osebja ne odgovarjajo varnosti prometa, to pa vsled kronične boleznj par gospodov ljubljanske direkcije, ki smatrajo živ materijal manj vrednim od razbitih strojev in vagonov.

Ti gospodje drvijo gluhi in slepi naprej z izvajanjem redukcije, neoziraje se na še tako stvarne predloge prizadetega osebja.

Čeravno je generalna direkcija pozvala direkcijo, da naj skupno s prizadetim osebjem izdelata turnuse, je direkcija izdala — neoziraje se na svojo izjavo deputaciji dne 19. aprila 1928, da bo vpoštevala določbe v Pravilniku M. S. z dne 2. VI. 1920 št. 8334-I, to je 30 odstot. službe — tovrstne turnuse za Maribor in Ljubljano gl. kol., kjer znaša služba 32 odstotkov, vračunano samo 1 uro priprave in posprave v domicilni postaji.

Faktično pa znaša služba po upravi izdanih turnusih 35 odstotkov, ker ni všteta 1 ura priprave in posprave izven domicilne postaje.

Turnuse, predložene po osebju, izdelane na podlagi pravilnika, 30 odstotkov službe (izven prtljažnega Lb. gl. kol.), pa je direkcija enostavno odklonila.

Bivša državna, kakor tudi juž. železnica je priznala voznemu osebjem nevsštete nedelje in praznike, naporno službo v zimskem času in letni sezoni, ko vozno osebje po prirodi svoje službe ni deležno v turnusih določenih prostih dni. Redni letni dopust, ki ga določa zakon, pa za to osebje ob navedenem času sploh ne pride v poštev.

Vpoštevala je vsled tega vedno po osebju predložene turnuse.

Dnevna služba voznega osebja znaša celih 9 ur dnevno, to pa brez vsšetega šolskega poduka 5 ur mesečno in vednega največkrat nepotrebnega zasliševanja, da

Frane, Trivić Nikola, Drolić Nikola, Jadrić Nikola, Petar Padjenović, Miloš Radjenović, Nikola Boksoj, Franjo Ivezić, Mato Miletić, Kesić Mile, Kušević Ivan, Čiča Danilo, Šukutić Nikola, Nikola Merić, Ivaniš August i Agbaba Jovan.

I tako sve više tone čunić taj, što se zove žuti raj. Ali ne raj za siromašnu željezničarsku raj, već samo za izvjesnu željezničarsku gospodu.

Draga zdravila plaćujete? Bolje je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave pijte »Žiko«! Ime »Žika« zadostuje. Napišite to ime v nakupovalne knjižice in dobiti morate pravo »Žiko« v rdećih zavitkima.

zgubiš še tisti bori prosti čas doma, ki bi naj bil za odpočitek.

Gospoda v centrali s 6 in polnim delovnim časom, svobodnim počitkom ob nedeljah in praznikih ter mirnemu noćnemu spanju naj ne provocira že do skrajnosti izmučeno vožno osebje.

Nekdaj, ko smo imeli strokovnjake na čelu in v vodstvu strojnega in prometnega oddelka, smo imeli tudi kader vztrajnega, zdravega in enerzičje polnega osebja.

Resnici na ljubo samo en primer: V zimski čas nazaj se ozrimo, ko smo imeli skozi 4 ali 5 dni občutno zimo 20 do 25 stopinj pod ničlo. Odpovedala je takoj fizična sila nezadostno in s preslabo prehrano preskrbovanega delavca in uslužbenca, ko si s svojimi mesečnimi 750 do 950 dinarji ni v stanu izven skromne prehrane in stanovanja nič nabaviti. Obolelo in ostalo je doma nad 28 odstotkov eksekutivnega osebja. Kolika razlika je med postopanjem izkušnih prometnih načelnikov in referentov pred par leti in današnjimi gospodi, ki mislijo, da se da z odloki in kaznimi vse urediti.

Delo strokovnjakov je temeljilo samo na strokovnjaški podlagi. Zagovarjali so vztrajno in povsodi svoje strokovnjaško, na stvarni potrebi sestavljene proračune, ter prišli vsled doslednosti svojega dela v nemilost pri oni gospodi, ki je izročila železniško upravo na milost in nemilost partizanskemu režimu.

Razočarani sedijo sedaj v zakotnih pisarnah direkcije in v administrativni službi ali pa so bili vpokojeni in na razpoloženje postavljeni.

Umevno je, da gospodje, ki imajo točasno diktatorsko moč in ne poznajo težkih izkustev družinskega življenja, pomanjkanja in bede — jih je vsled domišljije in prevzetnosti oblast toliko pokvarila, da ne morejo več nazaj.

Z železničarji naj bi živeli kot ena sama družina. Služba sama nas vse, od najmlajšega delavca pa gori do načelnikov, ki predstavljajo upravo, najtesneje veže eden na drugega.

Zakaj pa ne bi bili vsi enotno in složno organizirani. Ako zahteva USZJ točno izvedbo šurnika, koalicijsko pravo, minimalno eksistenco in spoštovanje obstojećih zakonov ter starostno in nezgodno zavarovanje, vodi vendar borbo najmanj toliko za uradnike kot za delavce.

Do časa, ko se uradnik ne bo zavedal, da je tudi on delavec in da spada v delavske vrste, bode nosil strgane hlače.

Čas bi že bil, da se dvigne duševna, t. j. srčna kultura nad osebno domišljijo in egoizmom posameznika.

Železničarji, najprimernejše spričevalo si izstavimo s tem, da sklenemo vrste razredno bojneve organizacije USZJ, kjer je mesto za vsakega resnega borca in pokažimo meščansko režimskim organizacijam, da hoćemo napraviti konec metanju nedolžnih in laćnih delavcev na cesto, odkrižati se nevdržnih denarnih kazni eksekutivnega osebja, med železničarji pa vzbuditi bratsko in drugarsko ljubav do sotrpinov vseh panog železničarske službe.

USZJ kot sestaven del velike Internac. Transp. Federacije v Amsterdamu **maršira**. Brezvestne izkorišćevalce in diktatorje pa je strah.

kov izjavi in prizna, da je prerez sam zakrivil. To priznanje gospodom v tajništvu ne zadostuje, ampak kličejo k zaslišanju še vrsto drugih, tako da v mnogih slučajih stane uslužbenca en prerez na kazni 50 do 90 Din, dasiravno stanejo vijaki natančno 14.50 Din. Pri vplaćanju vsoti 50 do 90 Din je s tem že daleko presežena vsota, določena za vrnitev škode upravi, kakor veli zakon o Drž. saobraćajnom osebju, da mora biti škoda po krivcu vrnjena. Ako misli vodstvo postaje tako vzgojno uplivati na podrejeno osebje, da bo odslej vsa služba se vršila brezhibno, povemo mi, da je na napaćni poti. Osebju je treba dati njegove pravice, primerno plaćo, 8-urno službo, ker le tedaj bo zamoglo službo res po predpisih vršiti. Dokler pa stojimo pod bićem vednih redukcij, raztrganj in laćni pa ne moremo delati čudežev.

Progovna sekcija Maribor, koroška proga.

Pri progovni sekciji Maribor kor. proga bi se imele vršiti volitve delavskih zaupnikov v soboto dne 26. maja 1928.

Ker pa je bila v doloćenem roku vložena samo lista saveza železnićarjev, je volilni odbor vse kandidate na tej listi proglašil za izvoljene.

Naši zaupniki za letos so sodrugi: Fric Franc, prog. delavec, Bistrica-Limbuš; Pliberšek Franc, tesar, Pobrežje; Valenti Miha, prog. delavec, Studenci; Krištof Iv., mizar, Brezno; Križan Franc, prog. delavec, Yuženica; Krajnc Gašper, prog. delavec, Otiški vrh.

Dne 28. maja 1928 so se zaupniki konstituirali ter je bil izvoljen za predsednika zaupnikov s. Valenti, za tajnika pa s. Pliberšek.

Opozarjamo vse delavce na koroški progji, da se za vse intervencije obraća do gori navedenih zaupnikov, da jih predloži na rednih sejah, v **nujnih slučajih** pa se obrnite direktno na s. Valenti, Studenci pri Mariboru, Sokolska ulica 91.

Končno pa pozivamo vse še neorganizirane progovne delavce na koroški progji, da čim preje najdejo pravo pot in vstopijo v **armado razrednih borcev** — v savez železnićarjev Jugoslavije.

Kurilnica Ljubljana I.

Tudi pri nas se volitve delavskih zaupnikov niso vršile, ker ni mogel glavni steber zveze v naši kurilnici g. Novak pravočasno spraviti skupaj kandidatne liste. Dne 20. V. je potekel rok za vlaganje kadidatnih list (seveda s kandidati in ne praznih tiskovin), Novakova lista, oziroma »sporazumna lista nestranskih profesionistov in delavcev« podpisana od oblastnega odbora zveze pa se je pojavila šele 25. po kurilnici in takoj naredila sive lase g. Novaku. Na listi so namreć bili ljudje, ki absolutno s tako listo ne marajo imeti nikakih zvez ter so takoj zahtevali, da se jih iz liste črta.

Gospod Novak! Saj imate celo kurilnico za seboj in nešteto ljudi organiziranih v zvezi, pa bi ja lahko našli vsaj 12 nestranskih profesionistov za Vašo listo! Ker je bila torej vložena le ena lista je izvoljenih vseh 6 zaupnikov naših sodrugov in sicer:

Terškan Aleksander, kotlar; Raztresen Anton, izpiralec; Jakoš Ant., ključavničar; Rućigaj Ivan, premogar; Urbanec Ivan, mizar; Kušar Ivan, snažilec. Namestniki: Cameron Ivan, ključavničar; Novak Al., pepelar; Gruden Jože, premogar; Hlaćar Josip, kotlar; Glavać Mart., pom. kurjać; Kućler Franc, kurjać. Jakoš, Gruden in Glavać so iz Zidanega mosta.

Po dolgih petih letih smo v kurilnici zopet dobili svoje zaupnike, ki bodo šli sedaj s podvojeno silo na delo, da se zašćiti vse **preganjanje in delavstvu pripomore do njegovih pravic**.

Zaupniki bodo o svojem delu poročali vsemu delavstvu na rednih zaupniških sestankih.

Progovna sekcija Celje.

V doloćenem roku je za volitve delavskih zaupnikov vložil listo le **savez** in so vsled tega volitve odpadle. Imena izvoljenih zaupnikov priobćimo prihodnjić, ko se bo izvršilo konstituiranje zaupnikov.

Nadaljne volitve.

Pri prog. sekciji Ljubljana gl. pr. so volitve 31. maja 1928; pri prog. sekciji Ptuj so volitve 8. junija t. l.; pri prog. sekciji Maribor gl. proga 2. in 3. junija t. l.; pri prog. sekciji Zidani most 16. junija t. l.; pri kurilnici Maribor 8. in 9. junija t. l.; pri kurilnici Ljubljana II, Jesenice in Novo mesto 4. in 5. junija 1928. Rezultate priobćimo prihodnjić.

Murska Sobota.

Po informacijah smo doznali, da se v Murski Soboti v kurilnici godi zopet nekaj izjemnega. Tamkajšnje kurjaće se izrablja do skrajnosti in sicer, da baje mora kurjać nastopiti službo zjutraj ob 2. ali 3. uri in

vrši potem službo skoro do 10. ure zvećer. Ugotavljamo, da je kurjaćeva služba najbolj naporna ter priporočamo upravi samo to, da naj pošlje dotičnika, ki je tak odlok izdal, vsaj 14 dni delat službo kurjaća, da v praksi izkusi sam svoja navodila.

Iz sekcij in strokovni vestnik.

Radi turnusa vlakospremne osebja na Rakeku

smo vložili, ker ni odgovarjal sur-nemu delavniku, na direkcijo predlog novega turnusa. Na to vlogo je saobraćajni oddelek dal sledeći odgovor:

Savez železnićarjev Jugoslavije
Ljubljana

Turjaški trg št. 2.

Na Vašo vlogo št. Ra 18 z dne 11. t. m. sporoćamo:

Sedanji raspored vlakospremne osebja v postaji Rakek z ozirom na manjšo jakost prometa in zlasti glede na to, da je osebju odmerjen ves prosti čas v domovni postaji in ima možnost vedno hraniti se doma, odgovarja stvarnim prilikam.

Ako bi se vlakovni promet v jeseni pojaćal in će bodo to dopušćale budžetne prilike, bo direkcija tedaj upeljala v Rakeku raspored po predlogu naslova v omenjeni vlogi.

Kaj je s temporerkami za progovne in kurilniške delavce?

Ko so bile progovnim in kurilniškim delavcem le vsled skrajno slabo sestavljenega pravilnika o voznih ugodnostih odvzete temporerke in vpeliane **tedenske uputnice za vožnju v in iz službe**, smo takoj vložili na merodajna mesta spomenice, da se temporerke povrnejo, a brez uspeha.

Upamo, da se je v tem času tudi direkcija preprićala o nevdržnosti teh uputnic, saj ima z njimi ogromno pisarniškega dela ter apeliramo na administrativni oddelek, da službeno sporoća v Beograd, da je izdavanje uputnic proti interesom službe ter naj zahteva stare temporerke nazaj. Čemu pać ta dvojna mera: pri prometu se lahko da temporerka v kurilnici in sekciji pa ne. Poleg tega velja uputnica le za enkratno vožnju v in iz službe. Ali naj se delavec n. . . na Jesenicah, ki stanuje v Hrušići, opoldne brez karte pelje domov na kosilo, ali naj vedno kupuje rezijske karte?

Te dni smo ponovno urgirali rešitev naše vloge, da se vsem delavcem, ki stanujejo izven službenega mesta, izstavijo temporerke.

Tolmaćenje državnega sveta, kako se delavcem vraćuna služba povodom nastavitve.

Državni svet je v zadnjem času zaćel reševati **pritožbe glavne kontrole**, ki se je pritožila proti onim rešenjem, s katerimi so bili delavci nastavljeni v ono stopnjo osnovne plaće, kamor so spadali po službenih letih. Državni svet je razsodil, da mora biti delavec, ki je nastavljen po uvedbi novega zakona, uvršćen le v **prvo stopnjo** osnovne plaće, češ, da veljajo predhodna odredbe le za one, ki so bili dne 1. X. 1923 že nastavljeni.

Utemeljitev se glasi:

Služba dnevničara-stalnog radenika računa se za penziju i za stenen osnovne plate **samo onim licima, koja je zakon o državnom saobraćajnom osebju zatekao u službi kao regulisano osebje**, pa su kao takva i na ovaj zakon prevedena i razvrstena. Inaće će se ova služba dnevničara stalnog radenika računati **samo za penziju** a ne i za stepen osnovne plate, onim licima koja u držav. saobr. službu, regulisanu, stupe posle stupanja na snagu zakona o držav. saobraćajnom osebju. A stoga što je član 123 zakona o držav. saobrać. osebju stalna zakonska odredba, dok je član 211 iz prelaznih naredženja istoga zakona pa se kao takav može primenivati

Dopisi.

Ljubljana glavni kolodvor.

Osebje postaje Ljubljana gl. kol. se upravićeno pritožuje nad neusmićljenim bićem, ki ga vihti nad podrejenim osebjem vodstvo postaje. Ne mine dan, da ne bi dobio ta ali oni uslužbenec iz tajništva odlok o izrećeni kazni. Vsi odloki pa brez izjeme na katerikoli slučaj, so si enaki in sicer se glase: »**Ker se je ugotovilo po izvršeni preiskavi in zaslišanju, da ste zakrivilj nerednost, malomarnost, nepravilnost v izvrševanju službe, se kaznujete . . .** Na tiskovini je končno še pripomnjeno, da zagovora ne priznajo. In res se ne prizna noben še tako tehten razlog v zagovoru. Vzemimo n. pr. slučaj **prerez tehtnice**, ki sama na sebi ni nobena prometna nezgoda. Na zagovor se pokliće vse osebje, ki je opravljalo službo v istem okolišu in to ne glede na to, da bloković brez vseh pridrž-

samo na zatečeno osoblje u drž. saobrač. službi na dan 1. novembra 1923. god. a ne i na docnije postavljeno osoblje.

Iz toga proizilazi, da imenovani nije mogao dobiti drugi stepen osnovne plate.

Kretniki Vič: Vložena je intervencija za proste dneve.

Iz vlakospremnih sekcije.

(Naj pazno preberite tudi oni gospodje na direkcciji, ki imajo revizijske sprevodnike pod komando!)

Zadnji sem ti, dragi bralec, orisal življenje zavirača in sprevodnika tovornih vlakov. Danes ti pa hočem opisati one, ki so za stopnico višji in to so revizijski sprevodniki. To so namreč sprevodniki pri potniških in brzih vlakih. Če se kaj voziš po železnici in tvoja vozna karta ni bila v redu, si gotovo imel opravka s takim sprevodnikom. Ti uslužbenci so za železnico sila važni. So večinoma zato tukaj, da plačujejo železniški upravi šipe potniških vagonov, kar med vožnjo potniki vsled nerodnosti ali nesreče razbijajo. V današnjih težkih časih, ko je tako malo zaslužka in vse zelo drago, si kajpada včasih kak reven potnik, ali pa tak, ki ne razloči prav med svojim in tujim, dovoli tak špas, da odnese zavese z oken, medene kljucke, ogledala in tako šaro, ki je po njegovem mnenju v vozu samo napoti. Seveda, če ga sprevodnik pri takem pridobitnem početju zasači, plača potnik, če ima denar in če mu ne uide. Ali smola je v tem, da takšni pošteniškoviči izvršijo svoj posel najraje takrat, kadar ga sprevodnik ne vidi. In če ga ne vidi in ne ujame, ne more od njega zahtevati denarja; tudi ga ne more izročiti postaji ali orožnikom v nadaljno postopanje. V takem slučaju naredi sprevodnik poročilo na direkccijo. Tam pa so zelo pametni ljudje, vse drugače kot pa ta sprevodnik, ki še tatu ne more ujeti. Pa mu odgovore na njegovo poročilo tako-le: Vašega zagovora ne moremo vpoštevati. Ker ste svojo službo malomarno vršili s tem, da niste ugotovili krivca, ki je razbil šipo v vozu št. ali ki je odnesel zavese, ali ogledalo, medene kljucke itd., se Vam odtegne od Vaše plače znesek Din. v smislu zakona o državnem prometnem osoblju, člen ta in ta itd. Te že vidim, dragi bralec, da mi hočeš zopet ugovarjati, saj na to bi pa sprevodnik res lahko pazil. To pa res ni tako težko, da bi ne zapazil, kje je šipa počena ali razbita, kje manjka zavesa, ogledalo, kljucka itd. To res ni težko, če zapaziš se pravočasno, dokler jo dotični že ni odkuril z vlaka in če je še kdo, ki krivca izda. Največkrat pa takrat ni nikogar več na licu mesta, ne krivca in ne onega, ki bi krivca izdal. Da boš prijatelj lažje razumel, kako se ta posel vrši, vzemi si nekoliko časa ter se pelji z menoj. Pojdiva iz Ljubljane ob 17.45 zvečer v Zagreb. Ti boš seveda potnik, jaz pa sprevodnik. Kakor vidiš, imam 5 potniških vozov hi so do zadnjega koticčka natrpani s potniki. Na hodnikih vse polno, da se ne preriješ nikamor. Predno odpelje vlak, imam obilo posla, da razposajemo mladino spravim s stopnic, da vsaj vrata lahko zaprem. Končno odpeljemo. Pričnem z revizijo vozniških kart. Z največjo težavo se rijem med potniki, da kar teče od mene; in ti sam si sključen v kotu, da ti slabo prihaja. Ko sem v sredi voza, zažvenketa šipa nekje spredaj v četrtim vozu od mene, kjer se nahajam. Nek nerodnež je hotel odpreti okno, ali pa je hotel naglo pogledati, če je že postaja blizu. Jaz jo seveda takoj odkurim naprej, da dobim krivca in da plača šipo. Ali ne moreš nikamor naprej. Vse se drenja k vratom, ker smo pred postajo. Medtem se že vlak ustavi; potniki skačejo iz vozov na levo in desno. Ko jo prisopiham do voza, kjer je razbita šipa, jo je krivec že popihal iz vlaka. Če ni imel namena izstopiti v Založu, jo odkuri po drugi strani na drugi konec vlaka ter se tam vsede kot novodošel in se pelje mirno naprej. Ostali potniki so ga videli, da je izstopil in nikdo ga ne pozna, mogoče ga niti nočejo poznati.

Ko odpeljemo iz Založa, zalotim v kotu na hodniku tri postopače, ki nimajo vozniških kart in tudi denarja ne. Mnenja so, da pač ni potrebno, vsako vožnjo plačati, češ, saj se gospodje tudi zastojno vozijo, zakaj bi se še reveži ne. S temi imam opravka do Laz, kjer oddam enega postajenačelniku, druga dva sta mi pa ušla z grožnjo: Čakaj hudič, bova že prišla skupaj.

Končno pregledam do Litije mojih 5 vozov. Koliko jih je med tem že izstopilo iz vlaka brez kart, ne vem. Videl si prijatelj, da sem imel nad 200 ljudi za pregledati v teh vozov. Ko jaz pridno pregledujem v enem vozu, se tisti, ki nimajo ravno čiste vesti, lepo po tiho izmuzajo nazaj v one vozove, kjer sem že pregledoval. Za daljšo vožnjo jim tudi ta trik ne pomaga, ali za eno ali dve postaji se pa včasih posreči. Medtem pride g. revizor in malopridneže zaloti; eden je imel karto do Založa, a peljal se je do Kresnic. Drugi trdi z vsvo resnostjo, da je imel karto po jo je izgubil. Tretji je zgubil denarnico z legitimacijo in karto vred. Koncem koncev naredi revizor poročilo, da je pri ponovni reviziji za sprevodnikom Janezom N. našel potnike brez karte, za katere pa J. N. ni vedel. Kličejo ga k zaslišanju, kjer navede vse v svojo obrambo. A to nič ne pomaga. Nekega dne dobi v podpis kazenski odlok, kjer stoji lepo črno na belem v čistem materinskem jeziku: Ker ste pri vlaku št. 613, dne zagrešili malomarnost v službi s tem, da niste pregledali natančno vseh potnikov, se Vas kaznuje z globo 50 Din, katere se Vam odtegne naenkrat od Vaših prejemkov itd. Če se to večkrat pripeti, se

pa takega sprevodnika odtegne od osebnih vlakov ter se ga dodeli k tovornim vlakom. Tam prevaža les in živino. Na boljšem je v toliko, ker ti predmeti ne znajo slepariti. Če n. pr. živina poškodeje voz, se nikamor ne umakne, tudi ne uide. Gospodar ali lastnik te živine bo že poškodejo plačal.

Od Litije naprej se je vlak začel zopet polniti. Med pregledom vozniških kart se pride potožit neka dama, da so možki vdrlj v njen ženski oddelek. Grem tja in jih opozorim, da je to ženski oddelek, kjer možki ne smejo zavzeti mesta. Ali ti možakarji se malo zmenijo za moje opozorilo in trde, da se bodo vozili tam, kjer se bodo oni hoteli. Ker vztrajam pri svoji zahtevi, naj zavezameo drugod prazna mesta, so ti užaljeni. Grozijo mi s prijavo na direkccijo, da sem siten in aroganten. Jaz sem sorodnik načelnika N. N., pravi eden, in poznam predpise boljše kot Vi. Jaz sem prijatelj g. N. N. na direkcciji in Vam bom pomagal, da boste proč prišli od te službe, ker potnike šikanirate in se nevljudno obnašate napram njim. Tretji pa pokaže temporečko, kjer stoji črno na belem, da je ravnatelj N. N. in pravi: Z gosp. Dr. N. N. sva svaka in garantiram Vam, da ne boste več dolgo opravljali te službe. In končno se dama sprijazni z dotičnimi gospodi, ki niso kar tako in pravi: Saj lahko tukaj ostanete, mi ne bo tako strašno dolg čas. Ker pa moja opozorila na železniške predpise pri teh gospodih niso nič zalegla, sem nadaljno zahtevo po izpraznjenju ženskega oddelka opustil, ter šel vršit svojo službo.

Vlak pridrsa v Zidani most. Na peronu se šeta prometni kontrolor N. N. Že po aktivni ga poznam, kjer ima spravljene nagrade za vestne in pridne uslužbenice. Tudi moji kavalirji v ženskem oddelku ga poznajo in ko se vlak vstavi, so že pri njemu. Zivahen razgovor in iskanje z očmi po vlaku mi da razumeti, da se pritožujejo, ker sem jim med potom nekaj govoril o železniških predpisih. Pričakoval sem, da bom klican na razgovor na licu mesta, kjer bi lahko zahteval od dame, da prizna, da je zahtevala od mene, naj odstranim gospode iz ženskega oddelka. Pa ni bilo nič. Kavalirji niso prišli več v moj voz in tudi dama ne. Najbrž so si izbrali ugodnejši prostor. Čez nekaj dni sem bil klican na zaговор, ker sem bil v vlaku 613 z gospodom N. N. in N. nevljuden. Navedel sem do pičice vse, kar sem pač mogel, ker o nevljudnosti ni bilo niti govora. Pomagalo ni nič. Dobil sem kazenski odlok, kjer je stalo naslednje: Vašega zagovora ne moremo vpoštevati itd. kaznuje se Vas z 50 Din itd.

Ne bom ti, dragi prijatelj, opisal vožnje do Zagreba, ker si bil navzoč in si itak vse videl in slišal.

Naj ti zadostuje, če ti povem, da sem v Zagrebu oddal vlak v redu razen šipe, ki so mi jo med potom ubili in ki jo bom itak jaz plačal. Ko sem pa drugo jutro hotel pregledati garnituro, če je v redu, so ž njo nekje na drugem koncu postaje premikali. Še-le tik pred odhodom vlaka so jo postavili na prostor. Vsujejo se potniki v vlak in pregledovanje garniture je bilo izključeno. V nekaj minutah smo odpeljali. Med vožnjo pa zapazim, da manjka pet zavese, ki so bila naravnost odrezana. Tam se je moralo muditi. Napišem poročilo, odkritosrčno in resnično, nakar dobim odgovor, kakršnega sem pričakoval: Ker ste malomarno prevzeli vlak v Zagrebu ter niste javili in pustili potrditi manjkajočih zavese, se Vam odtegne znesek Din. v dveh obrokih od plače.

Sedaj mislim, da imaš dovolj in da veš, da je revizijski sprevodnik za žel. upravo res zelo važen element. Če bi ne bilo teh, bi pač uprava sama morala plačati eventuelne poškodebe. Tako jih pa plačujejo sprevodniki, uprava pa vtakne dobiček.

Imel bi še marsikaj na srcu, kar bom pa napisal prihodnjic. Upam pa, da bodo vsi izprevideli, da je služba revizijskega sprevodnika eksistenca, za katero nas lahko zaveda sam minister saobračaja.

Sprevodnik Janez N.

Obsedno stanje snažilcev v kurilnici Ljubljana.

(Vsled pomanjkanja prostora 1. maja ni moglo biti priobčeno.)

Če opazujem v Ljubljani glav. kol., vidim nekake čudne prikazni, namreč ljudi, ki hodijo po kolodvoru okoli vlaka z voza v voz in nosijo seboj metle, omele, smetišnice, lestvice in umazane cunje. Ko pa vprašam kakšne vrste so ti delavci, bodem zvedel, da so to snažilci in snažilke voz, kateri imajo to delo, da očistijo vse osebne vozove v Ljubljani in skozi vseh vlakov. »Aha, snažilci voz.« No pa pogledimo in opazujmo še malo to ubogo paro, kako se peha, skačejo iz vlaka v vlak, iz voza v voz in kaj ti delajo?

Vidimo jih, da spodmetajo, pometajo, drgnejo, umivajo in mažejo. Drugi zopet hodijo okrog voza z lestvico kot dimnikarji in čistijo šipe in zunajnost voza.

Zopet druge vidim, kako vozijo na dvo-kolesnem vozu sod z vodo, eden se povsne z vrvo na streho voza, drugi mu daje posode polne vode, katere vlačj prvi s pomočjo vrvi na streho in polni rezervar z vodo.

Poglejmo pa zdaj one, ki snažijo notranjost in naštetih vam hočem vse najboljše kar mora tak človek požreti. Toraj eden spodmeta izpod klopi, drugi za njim pomete, da se vzdiga milijonski bacilni prah, tretji briše prah po policah za prtljago in okvirjih, vratih in klopeh; četrti čisti šipe; peti čisti kar je najogabnejše in pri katerem je zaposlena ženska, stranišča, umivalnice in pljuvalnike. Če bi ti dragi bralec samc

pogledal včasih v tako zvani »nužnik«, vrgl bi te zli duhovi v nezavest, kaj pa šele, kd moraš očistit z roko in omelom, umiti pljuvalnik v katerem se nahaja različno barvana gnusoba da se ti ogabi vse.

Toraj dragi bralec, to so glavni obrisi tega tako higijeničnega dela.

Zdaj pa pogledimo, kako se tej ubogi pari godi.

V službi jih je podnevi 14, med temi polovica žensk, po noči 5, med temi samo ena ženska, katere ima to veselje, da sme čistiti poprej povedano gnusobo.

Za očistiti imajo v 24 urah in ako so redne garniture 115 osebnih voz. Ob nedeljah in praznikih in ob izvanrednih časih pa toliko več.

Razdeljeni so na dve skupini, tako da jih je povsod polovica ali povsod pre malo zdaj pa naj delajo tako, da bo delo ob pravem času gotovo.

Prejšnje čase ko so bili še pod prometom, bilo jih je več in niso imeli toliko voz, odkar pa so pod kurilnico, jih pa preganjajo kot vaške berače, ja še slabše rečeno, ker nikdo jih neče pripoznati za delavce kot take, tem manj pa, da so tudi oni delavci železniških prometnih naprav.

Plače so jim reducirali na najnižji nivo, zraven jim odtegnejo za kazen za vsak najmanjši prestop in jih pošljejo na oddih v kurilnico čistiti kanale.

Torej jih je vedno manj, ker nadomestila za njih ni. Oja, nadomestilo dobe ali ne v obliki delavca, temveč nadzornika. Imajo itak že enega kot delovodjo imenovanega ali kurilniška uprava ima ta načrt da če da še enega nadzornika zraven, bo to delo sigurno izvršeno.

Tako je bil poslan pred nekaj meseci k njim neki veliki gospod, kateri bi bil baje moral stopiti zaradi svoje starosti in odsluženosti v pokoj. Ali ker pa v pokoju ta veliki gospod nima nikake komande, izprosil se je nazaj in poslali so ga v njih raj in postal je njih »oberpriganjač«.

Ali kaj si je usodil ta gospod; zapečatil je njih milo usodo, katero si delijo in povedano naj bo, obesil je nad nje obsedno stanje.

Namreč, dva možka, katere skupaj v zunajnosti čistita šipe, ne smeta biti več skupaj, temveč vsak zase, tako da si ona dva, ki sta pač tudi v nevarnosti, ne moreta eden drugega opozoriti na pretečo nevarnost. Misli si ta gospod, če bosta vsak zase, da se bosta bolj požurila, kateri bode več napravil, neglede da svojo nalogo tudi pravilno izvrši.

Reducirali so jim plače, reducirali o-sobje, vzeli praznike, dopusti se le z težko-čo dobijo, to vse in še več pa jim krati prejšnje pravice, katere so imeli pod prometom in na vse zadnje jim pa hočejo vzeti potom takih priganjačev še njihovo žensko čast. Ali še kaj več.

Poklicali so ženske 16. aprila v kurilnico, da se javijo pri nekemu uradniku, ki jim pove: »Iz obsednega stanja so obsojene na smrt; na mizi leži pola in se naj podpišejo, ker je radi njih trmosti moral prejšnji »oberpriganjač« zapustiti svojo službo.

Da se pa sramota zakrije in ker jih ne bodo več rabili, so jim na papirju brez njih podpisov hoteli odpovedati in da so z dnem 1. jan. 1929 odpuščene. Dobili bodo nekaj stroj, katerega bodo izstrelili in ta izstreljeni plin bo vzel vse vagono v zrak in jih temeljito očistil, Vrtnec tega plina pa bo odkril tudi kurilniške strehe in očistil vso gnilobo, ki se nahaja pod to streho.

Iz centrale.

(Da si prihranimo poštnino, naj vsi zaupniki točno preberite ta odstavek.)

Obravnje je pošiljati redno do 20. vsaki mesec. Poslati je: plačilno polo ali kupone in blagajniški izpisek. Na čekovni položnici zadaj vedno navedite, zakaj je denar poslan (koliko članarin, vpisnin itd.).

Prispevke za fond za žrtve pošiljajte v bodoče redno na posebni čekovni položnici, ki se glasi na Konsumno društvo. Kjer teh položnic nimate, jih zahtevajte. Ako pošiljate ta denar zajedno z obračunom, povzročate le dosti dela centralnemu blagajniku.

Prošnje za podporo morajo biti odane potem podružnici ali sekcije. Odbor mora na prošnjo napisati svoje mnenje in staviti predlog. Prošnje, ki ne bodo tako opremljene, bo centrala odklonila.

Obravnje za kolektar nekateri sodrugji še doslej niso poslali. Kot zadnji rok za obračun odredjamo 15. junij 1928.

Uradne ure v centrali so sicer dnevno od 9. do 12. ure in pop. od 14. do 18. ure. Da pa bomo zamogli redno obvladati ogromno delo v centrali, naprošamo vse sodruge, ki žele osebno govoriti s s. Stankotom, da pridejo v Ljubljano le ob torkih in četrtkih od 8. do 12. ure ali popoldne od 14. do 18. ure, ker se bodo ta dva dneva reševali v prvi vrsti vse nujne stvari in bo sodrug Stanko na razpolago vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 9. do 12. ure popoldne. Te dni torej sigurno dobite s. Stankota v pisarni. Ostale dneve pa se bo v prvi vrsti reševalo dopise podružnic in intervencije.

Kongresne slike in razglednice. Centrala ima na razpolago še nekaj slik in razglednic zadnjega kongresa. Opozarjamo vse sodruge, ki so bili na kongresu, da si nabavijo za spomin sliko ali razglednice in sicer stane: slika 20 Din, razglednice 2 Din komad. Naročite takoj!

Konference delavskih zaupnikov. Čim bodo po vseh krajih izvršene volitve delavskih zaupnikov, se bodo izvršile v vseh večjih centrih (Ljubljana, Maribor, Sarajevo, Zagreb) okrožne konference za vse izvoljene delavske zaupnike, kjer se jih bo točno podučilo o vseh nalogah in jim dalo direktive za bodoče delo.

Občni zbor B. H. Saveza Sarajevo se je vršil v soboto dne 26. aprila 1928 v Sarajevu ob izredno številni udeležbi. Ustanovil se je sedaj glasom novih pravil oblastni sekretariat. Izbrpno poročilo prinesemo prihodnjic. Število članstva v sarajevski direkcciji rapidno raste.

Novo podružnice: Tekom zadnjih mesecev so se na novo ustanovile podružnice v Čakovcu, Sarajevo II, Catič, Split, Perušić, Zlatan-Bistrica in Beograd. Zelo se je popravila Indija, kjer je pristopilo 31 novih članov. Skupno znaša porast v aprilu in maju 296 novih članov.

Centralna uprava.

Razno.

Splošna delavska gospodarska zadruga »Železničarski dom« r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Tem potom se vabijo vsi člani zadruga na 7. redni občni zbor, ki se vrši dne 10. junija 1928 v zadrugi hiši, Marksov trg 2, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje poročila revizorja »Zveze slovenskih zadrug«.
4. Blagajniško poročilo.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1927.
6. Razno.

Ker je občni zbor te delavske ustanove zelo važen, je dolžnost vsakega člana, da se istega udeleži. Načelstvo.

Tomboła železničarskega glasbenega društva »Zarja«, ki je bila določena za 3. junija tl., se je morala prenesti na četrtek 7. junija tl. (praznik Telovo), ker je za 3. junija tl. že oblast dal dovoljenje neki drugi organizaciji, da ima ta dan tombolo. Ker dve tomboli ne moreta biti na eden in isti dan, smo se morali umakniti in se zato vrši 4 dni pozneje, to je dne 7. junija (na Telovo), ker je že dovoljenje v naših rokah.

Odbor železničarskega glasbenega društva »Zarja«.

Delavska knjižnica v Mariboru. Prosvetni odsek Delavske zbornice je s pomočjo »Svobode« ustanovil v Mariboru knjižnico, ki šteje že sedaj 3000 knjig. Nove knjige se bodo stalno nakupovale. Knjižnica bo izročena javn. prometu v prvi polovici junija. Svoje prostore ima v palači pokojninskega zavoda. Odprta bo vsak delavnik od 5. do 9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure dopoldan. Mariborski delavci in nameščenci, obiskujte svojo knjižnico!

Velesejmske vstopnice in sicer po znižani ceni 15 Din za dve osebi se dobe v pisarni »Saveza železničarjev Jugoslavije« Ljubljana, Turjaški trg 2/II. Kdor bo šel na velesejm, naj pride po vstopnico v organizacijo.

Sodrug! Zakaj še nimaš saveznega znaka? Ali se bojiš javno pokazati, da si član razredno bojevne organizacije? Znak dobiš pri podružničnem blagajniku!

Nabiralna akcija za mariborske žrtve. Kurilnica Maribor (II. pola) Din 2001 (III. pola) pa 286, Zagreb 280, Sisak 134, Maribor I (delavnica, drugi izkaz) 923, Borovnica 116, Dravograd 164, Trbovlje 215, Vuzenica 95, Tezno 200. Skupaj 4414 Din. Zadnji izkaz 6320 Din. Celotno 10.734 Din. — Na podporah izplačano: 1. maja 1928 4850 Din, 15. maja 3400, 20. maja 200 Din; skupaj 8450 Din. — Podružnica Grobelno, Velenje, Ormož, Krško, vlakospremnna sekcija Ljubljana (II. pola), Jesenice, Pragersko, Brezno, Ribnica, Čakovec, Celje, Kranjska gora in sekcija premikačev, skladišnih delavcev naj obračunajo nabiralne pole najkasneje do 10. junija 1928.